

วิธีการจัดทำบัญชี ต้นทุน และผลตอบแทนของการผลิตปลาซมь กรณีศึกษา กลุ่มผู้ผลิตปลาซมь ตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

The Method of Accounting Cost and Return of Pickled Fish: a case study of Pickled Manufacturers, Bansang Sub-District, Muang District, Phayao Province

ดร.วรลักษณ์ วรณโธ*

บทคัดย่อ

วิธีการจัดทำบัญชี ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตปลาซมь กรณีศึกษากลุ่มผู้ผลิตปลาซมь ตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาวิธีการจัดทำบัญชี ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตปลาซมь โดยเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามและสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตปลาซมьในเขตตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยการแบ่งประชากรออกเป็น 2 ขนาด ตารางลำดับที่ใช้ พบว่า

ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตปลาซมь

ขนาดที่ 1 มีค่าใช้จ่ายลงทุนเริ่มแรกเท่ากับ 53,300.00 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เท่ากับ 1,102,199.61 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการผลิต เท่ากับ 26,880.00 บาท มีต้นทุนคงที่เท่ากับ 5,418.21 บาท ผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตปลาซมьตลอดระยะเวลา 5 ปี ผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 1,275,680.00 บาท พบว่า จุดคุ้มทุนของการจำหน่ายปลาซมь คือถุงใหญ่ ขนาด 1 กิโลกรัมเท่ากับ 441 ถุง

ขนาดที่ 2 มีค่าใช้จ่ายลงทุนเริ่มแรกเท่ากับ 256,000.00 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เท่ากับ 32,979,878.61 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการผลิต เท่ากับ 311,409.61 บาท มีต้นทุนคงที่เท่ากับ 40,147.50 บาท ผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตปลาซมьตลอดระยะเวลา 5 ปี ผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 50,196,160.00 บาท พบว่า จุดคุ้มทุนของการจำหน่ายปลาซมь คือจำหน่ายถุงเล็กขนาด 200 กรัมเท่ากับ 1,165 ถุง ถุงใหญ่ขนาด 500 กรัมเท่ากับ 1,770 ถุง แบบแผ่นขนาด 500 กรัม เท่ากับ 933 ถุง

* อาจารย์ประจำสำนักวิชาบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วิธีการจัดทำบัญชีของกลุ่มผู้ผลิตปลาซำม

กลุ่มที่มีทั้งกิจการที่จัดทำบัญชีและกิจการที่ไม่ได้จัดทำบัญชี เรื่องเอกสารประกอบการลงบัญชีทุกรายไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชี ส่วนความต้องการทางด้านบัญชีที่กลุ่มหวังให้ผู้วิจัยดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำแบบฟอร์มง่าย ๆ เพื่อให้กลุ่มหาต้นทุนการผลิตปลาซำมแต่ละครั้ง และสามารถรู้กำไรที่แท้จริงของกิจการได้

คำสำคัญ : วิธีการจัดทำบัญชี ต้นทุน ผลตอบแทน

Abstract

The purpose of the study “The method of accounting cost and return of pickled fish: a case study of pickled manufacture, Bansang Sub-District, Muang District, Phayao Province” The data was collected by using a questionnaire and an interview from the agriculturists who produced pickled fish in Bansang Sub-District, Muang District, Phayao Province. The population in this study was divided into two sizes according to the materials used. It was found that:

With regarding to the cost and return of pickled fish production, it was found that:

Size1:

The initial investment cost was 53,300.00 Baht and the cost of operation was 1,102,139.44 Baht. As for the production cost, it was 26,880.00 Baht. The fixed cost was Baht. The return on investment of the pickled fish production throughout the duration 5 years, there was the return or all the income of 1,375,680.00 Baht. It was found that the break-even point of the distribution was a large bag of 1 kilograms equaled to 441 bags.

Size2:

The initial investment cost was 256,000.00 Baht and the cost of operation was 32,979,878.61 Baht. As for the production cost, it was 311,400.00 Baht. The fixed cost was 40,147.50 Baht. The return on investment of the

pickled fish production throughout the duration 5 years, there was the return or all the income of 50,196,160.00 Baht. It was found that the break-even point of the distribution was a small bag of 200 grams equaled to 1,165 bags or a large bag of 500 grams equaled to 1,770 bags and a sheet size of 500 grams equaled to 933 bags.

Regarding to the method of accounting of the group of pickled fish manufacturers:

The result showed that the groups of pickled fish manufacturer consisted of accounting group and non-accounting group. Basically, all manufacturers did not have any documents for doing accounting. In addition, the manufacturers wanted the researchers to prepare a simple form for finding a production cost of the pickled fish each time, so they could know the real profit of their business.

Keywords : accounting method, cost price

บทนำ

การบัญชีของแต่ละธุรกิจ คือ การเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำการสรุปผล ข้อมูลอันเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปของตัวเงินของคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและดำเนินงาน ประกอบกิจการ อาจในรูปแบบบุคคลธรรมดา หรือนิติบุคคล ในรอบระยะเวลาหนึ่ง และผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชี คือ การให้ข้อมูลทางการเงินที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าของและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อใช้ในการตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ข้อมูลที่ได้จากรายงานบัญชีในรูปงบการเงินนั้นมีประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ผู้ถือหุ้น ผู้ให้กู้เงิน เจ้าหนี้ ผู้บริหาร คู่แข่งขัน ลูกค้า ลูกหนี้ พนักงานและรัฐบาล ข้อมูลทางบัญชีจึงต้องถูกต้อง ครบถ้วน และข้อมูลทางบัญชีจะมีความถูกต้อง ครบถ้วนมากน้อยขึ้นอยู่กับระบบข้อมูลการบัญชีของแต่ละธุรกิจ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ <http://www.fap.or.th>, 2560)

วิธีการจัดทำบัญชีแต่ละธุรกิจจะมีความแตกต่างกันซึ่งแต่ละวิธีนั้นต้องจัดทำให้เหมาะสมกับแต่ละกิจการ เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลนั้นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และทันท่วงที (อังกินันท์ หัสสินทร์, <http://www.13nr.org/posts/529361>, 2559) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาข้อมูลที่มีประโยชน์ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ ผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีมีอยู่ 2 กลุ่ม คือ บุคคลภายนอกและภายในกิจการ บุคคลภายนอกได้แก่ ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุนในกิจการ เจ้าหนี้เงินกู้ หน่วยงานของรัฐบาล ลูกค้า คู่แข่ง ผู้สนใจทั่วไป เป็นต้น ซึ่งก็จะได้รับประโยชน์จากข้อมูลในรูปแบบที่ต่างๆ กันไป ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคล ส่วนผู้ใช้ข้อมูลภายใน ได้แก่ ผู้บริหาร และหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร ซึ่งต้องการข้อมูลแตกต่างกันไปในแต่ละระดับความรับผิดชอบ และความเกี่ยวข้องในการใช้ข้อมูล

จังหวัดพะเยามีพื้นที่ 6,335.06 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,954,12 ไร่ มีความสูงระหว่าง 300-1,550 เมตรจากระดับน้ำทะเล ลักษณะภูมิประเทศทั่วไปล้อมรอบไปด้วยเทือกเขาผืนน้ำโอบรอบเป็นกำแพง ธรรมชาติแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน 3 สาย คือ แม่น้ำอิง แม่น้ำยม และแม่น้ำลาว แหล่งน้ำตามธรรมชาติของจังหวัดมีทั้งแม่น้ำสายหลักและลำน้ำสาขาที่ไหลกระจายไปตามพื้นที่จังหวัดพะเยา แหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ กว๊านพะเยา หนองเล็งทราย แม่น้ำยม และแม่น้ำลาว กว๊านพะเยามีเนื้อที่ประมาณ 12,831 ไร่ เป็นแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญที่สุด นอกจากนี้ยังมีแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญของภาคเหนือตอนบน และพบพันธุ์ปลาชนิดต่างๆ มากกว่า 50 ชนิด คนที่อาศัยอยู่ติดกับกว๊านพะเยาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำประมง ปลาที่ได้จากการทำการประมงนั้นก็จะเป็นไปขายและแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่ได้รับความนิยมขึ้น เช่น ปลาแดดเดียว ปลาแห้ง ปลากรอบ ปลาสาม โดยเฉพาะปลาสามมีผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ให้กับชาวประมงเป็นอย่างมาก ผู้บริโภคชื่นชอบในด้านรสชาติและถูกหลักอนามัย และด้วยความที่ปลาสามรสชาติถูกปาก วิธีการทำไม่ซับซ้อน และสามารถผลิตได้ทั้งปี ปลาสามจึงได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ และเป็นที่รู้กันว่าเป็นของฝากจากจังหวัดพะเยา

ชาวตำบลบ้านสาบ ในจังหวัดพะเยา ซึ่งมักจะอาศัยตามบริเวณกว๊านพะเยา ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่มีขนาดใหญ่ มีน้ำอุดมสมบูรณ์ ตลอดทั้งปี ทำให้ชาวบ้านตำบลบ้านสาบที่มีอาชีพการจับปลาเป็นอาชีพรองจากอาชีพทำนา เป็นการเสริมรายได้ ทำให้มีการแปรรูปอาหารและถนอมอาหารจากปลาเพื่อเพิ่มมูลค่าของปลาที่จับมาได้ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันปลาจากแหล่งน้ำธรรมชาติจะลดลงบ้าง แต่ชาวบ้านตำบลบ้านสาบก็ยังทำการแปรรูปอาหารและถนอมอาหารจากปลาเป็นผลิตภัณฑ์ปลาสามอยู่ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ปลาสามเป็น

ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมในท้องตลาด ซึ่งเป็นช่องทางหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน อย่างไรก็ตามเมื่อจะต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาซ่มของชาวบ้านตำบลบ้านสาให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพมีความปลอดภัยต่อการบริโภค และมีศักยภาพทางการตลาดจึงจำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาแบบจำลองเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาซ่ม เพื่อให้กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ปลาซ่มของชาวบ้านตำบลบ้านสาเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค และชุมชนเห็นคุณค่าทางโภชนาการพร้อมทั้งตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยของผู้บริโภค อันจะนำไปสู่ความมั่นคงทางอาหารของชุมชนอย่างแท้จริง

ปลาซ่มเป็นอาหารพื้นบ้าน รู้จักกันทั่วไปว่า ปลาซ่ม เนื่องจากคนไทยสมัยก่อนจนถึงปัจจุบันใช้ปลาซ่มมาทำเป็นส่วนประกอบของอาหารเกือบทุกรูปแบบ นอกจากนั้นปลาซ่มนับว่าเป็นอาหารเศรษฐกิจที่สำคัญ เพราะทำให้ผลตอบแทนสูงเป็นรายได้หลักของเกษตรกร ซึ่งรวมไปถึงกิจการเกี่ยวกับปลาซ่มได้ส่งเสริมให้เจ้าของของคนไทยหลายกลุ่มไม่จำเป็นการใช้แรงงานตั้งแต่การหาปลา การขนส่ง การคัดเลือก การบรรจุ จนถึงการกระจายสู่ผู้บริโภคในลักษณะการค้าแล้วยังทำให้ผู้ประกอบการมีรายได้ตามมา

จากการศึกษาการจัดทำบัญชีและการเงินปลาซ่ม ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการจัดทำบัญชีต้นทุนและผลตอบแทนของการทำปลาซ่ม กรณีศึกษากลุ่มผู้ผลิตปลาซ่มตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เพื่อเป็นข้อมูลแก่เกษตรกรและผู้สนใจที่จะทำปลาซ่ม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการจัดทำบัญชีที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการใช้ของกลุ่มผู้ผลิตปลาซ่ม ตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตปลาซ่ม ตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

วิธีการศึกษา

ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของวิธีการจัดทำบัญชี ต้นทุน ผลตอบแทนในการทำปลาซ่ม กรณีศึกษากลุ่มผู้ผลิตปลาซ่ม ตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยวิธีการใช้ทั้งแบบสอบถามและสัมภาษณ์ ทั้งหมดจำนวน 25 ราย (เทศบาลตำบลบ้านสา, 2559 :

สัมภาษณ์นายกเทศมนตรี) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาศึกษาถึงสภาพแวดล้อมประสบการณ์ การลงทุน ต้นทุน อัตราผลตอบแทน และรูปแบบการจัดทำบัญชี ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอน	กระบวนการ	ผลลัพธ์ที่ได้
ศึกษาสภาพปัญหาการทำพลาสติก	1.ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2.สร้างแบบสอบถาม 3. เก็บรวบรวมข้อมูล	ปัญหาในการทำพลาสติก
ศึกษาวิธีการจัดทำบัญชี	1.ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2.สอบถาม/สัมภาษณ์ 3.การมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบบัญชีตามความต้องการกลุ่ม	รูปแบบบัญชีที่กลุ่มทำพลาสติกต้องการ
วิเคราะห์ต้นทุน	1.ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2.วิเคราะห์ต้นทุน	ต้นทุนการทำพลาสติก
วิเคราะห์ผลตอบแทน	1.ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2.วิเคราะห์ผลตอบแทน	ผลตอบแทนการทำพลาสติก

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตเนื้อหา

เนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1.วิเคราะห์ต้นทุนในการทำพลาสติก

1.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน เป็นเงินที่ต้องจ่ายในการลงทุนเริ่มแรกและในการศึกษานี้ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบด้วย ค่าสิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการ

1.2 ต้นทุนในการผลิตพลาสติก ประกอบไปด้วย วัตถุดิบทางตรง เช่น พลาสติก

ข้าวเหนียว กระเทียม เกลือ ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าไฟฟ้า
ค่าน้ำประปา ค่าซ่อมแซมและอื่นๆ

2. วิเคราะห์ผลตอบแทนในการผลิตปลาสาม

จุดคุ้มทุน (Break Even Point)

3. ศึกษาความต้องการวิธีการจัดทำบัญชีของกลุ่มผู้ผลิตปลาสาม

ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ใช้ ประชากรทั้งหมด (เทศบาลตำบลบ้านสา, 2559
: สัมภาษณ์นายกเทศมนตรี) คือ กลุ่มผู้ผลิตปลาสามตำบลบ้านสา อำเภอมะนัง จังหวัดพะเยา
จำนวน 25 ราย โดยแบ่งประชากรออกเป็น 2 ขนาดตามวัตถุดิบที่ใช้

ขนาดที่ 1 วัตถุดิบที่ใช้ไม่เกิน 100 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 20 ราย

ขนาดที่ 2 วัตถุดิบที่ใช้มากกว่า 100 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 5 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ผลิต
ปลาสามในตำบลบ้านสา อำเภอมะนัง จังหวัดพะเยา โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ผลิต
ปลาสามจำนวน 25 ราย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการรวบรวม ค้นคว้า ข้อมูลจากหนังสือ วารสาร เอกสาร
เว็บไซต์ที่ เผยแพร่จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปวิเคราะห์ ศึกษาเปรียบเทียบกับ
ข้อมูลที่ได้จากการ สัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลคือ ใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้ผลิตปลาสาม
โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตปลาสาม

ส่วนที่ 3 รูปแบบการจัดทำบัญชีของผู้ผลิตปลาสาม

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตปลาสาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์จะนำมาวิเคราะห์เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลในแต่ละส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

เพื่อให้ทราบประสบการณ์ของผู้ผลิตพลาสติก วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ เช่น อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ครอบครัว ความรู้และประสบการณ์ในการผลิตพลาสติก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตพลาสติก
ข้อมูลต้นทุนการผลิตพลาสติก ประกอบด้วย

1. ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ประกอบด้วย เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินการผลิตพลาสติก เช่น มีด เขียง โรงเรือน ตู้แช่ เป็นต้น เพื่อคำนวณหาเงินลงทุนเริ่มแรกของกิจการ
2. ต้นทุนในการผลิตพลาสติก ประกอบด้วย ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต เพื่อคำนวณหาต้นทุนหน่วยและกระแสเงินสดจ่าย
3. ต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตพลาสติก ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร เช่น เงินเดือนผู้ประกอบกิจการ ค่าโทรศัพท์ และค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เพื่อคำนวณหากระแสเงินสดจ่าย

ข้อมูลผลตอบแทนการผลิตพลาสติก

ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดจากการผลิตพลาสติก ประกอบด้วย ประเมินการยอดขาย ประเมินการค่าใช้จ่าย และการประมาณการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบถึงรายได้ต่อหน่วย วิธีจุดคุ้มทุน (Break Even Point) คือจุดที่กำไรเท่ากับศูนย์ ถ้าผลออกมาแล้ว ยอดขายเลยจุดนี้จะมีกำไรหรือไม่ขึ้นและถ้ายอดขายไม่ถึงจุดนี้ จะเกิดการขาดทุน

ส่วนที่ 3 รูปแบบการจัดทำบัญชีของกลุ่มการผลิตพลาสติก
การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ผลิตพลาสติกเพื่อหารูปแบบการจัดทำบัญชีที่กลุ่มต้องการและเหมาะสมกับกลุ่มผู้ผลิตพลาสติก

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการผลิตพลาสติก
เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่พบในการผลิตพลาสติก และแนวทางข้อเสนอแนะที่ผู้ผลิตพลาสติกเสนอมา

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยคิดเป็นร้อยละ 84 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 16 มีอายุ 60 ปีขึ้นไปมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาอายุ 50 ปี – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 32 และอายุ 40 ปี – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 21 ส่วนภาพส่วนใหญ่สมรส โดยคิดเป็นร้อยละ 92 รองลงมาสถานภาพหย่า/ม่าย คิดเป็นร้อยละ 8 การศึกษาส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษา โดยคิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 4 รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท โดยคิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมามีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,001 บาท ร้อยละ 24 และมีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตปลาสาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำปลาสามมากกว่า 10 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมามีประสบการณ์ 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 20 ความรู้ในการทำปลาสามส่วนใหญ่มาจาก บิดา - มารดา โดยคิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมาการเรียนรู้จากเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 12 และมีการเรียนรู้จากที่อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 8 การรับปลาส่วนใหญ่ มาจากกว๊าน จังหวัดพะเยา คิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมารับปลามาจาก อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม คิดเป็นร้อยละ 16 และรับปลามาจากกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 12 การใช้ปลาส่วนใหญ่ หลายขนาดปนกัน โดยคิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาใช้ปลาขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 4

ข้อมูลต้นทุนและผลตอบแทนของการทำปลาสาม

ตารางที่ 1 แสดงรายละเอียดต้นทุนเริ่มแรกในส่วนของโรงเรือน เครื่องมือและอุปกรณ์

ขนาดที่	เครื่องมือและอุปกรณ์	จำนวน	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวม (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)	ค่าเสื่อมราคาต่อปี
1	1.โรงเรือน	1	53,300	53,300	15	3,553.33
	2. มีด	5	140	700		350
	3. เขี่ยง	3	108	324		162
	4. ตาซัง 5 กก.	1	273	273	6	45.50
	5. ตาซัง 15 กก.	1	743	743	8	92.88
	6.ตาซัง 20 กก.	1	1,210	1,210	10	121
	7. ตาซัง 60 กก.	1	1,800	1,800	10	180
	8. ถังน้ำ	3	401	1,203	2	601.50
	9. กะละมัง	4		644	2	322
	รวม			60,197		5,428.21
2	1.โรงเรือน		256,000	256,000	24	10,666.67
	2. มีด		150	2,400	2	1,200
	3. เขี่ยง	10	82	820	2	410
	4. ตาซัง 5 กก.	1	758	758	6	126.33
	5.ตาซัง 10 กก.	1	730	730	4	182.50
	6. ตาซัง 60 กก.	1	1,300	1,300	6	216.67
	7. ถังน้ำ	4	415	1,660	3	553.33
	8. กะละมัง	14	179	2,506	3	835.33
	9.ตู้แช่	4	32,600	130,400	12	10,866.67
	10. ถูรีด	2	1,380	2,760	4	690
	รวม			399,334		25,747.50

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดการใช้วัตถุดิบในการผลิตปลาสมัต่อรายต่อวัน

ขนาดที่	วัตถุดิบที่ใช้ต่อวัน	จำนวน (กิโลกรัม)	ราคาต่อกิโลกรัม (บาท)	รวมราคา (บาท)
1	ปลา	25	29	725
	ข้าวเหนียวหนึ่ง	2	28	56
	กระเทียม	1	102	102
	เกลือ	1	5	5
	รวม			888
2	ปลา	380	58	22,040
	ข้าวเหนียวหนึ่ง	25	29	725
	กระเทียม	9	96	864
	เกลือ	10	5	50
	รวม			23,679

จากตารางที่ 2 พบว่าการใช้วัตถุดิบในการผลิตปลาสมัต่อวัน

ขนาดที่ 1 ในการทำปลาสมัส่วนผสมที่ใช้ คือ ปลา 25 กิโลกรัมราคาต่อกิโลกรัมละ 29 บาท ข้าวเหนียวหนึ่ง 2 กิโลกรัมราคาต่อกิโลกรัมละ 28 บาท กระเทียม 1 กิโลกรัม ราคาต่อกิโลกรัมละ 102 บาท เกลือ 1 กิโลกรัมราคาต่อกิโลกรัมละ 5 บาท รวมใช้วัตถุดิบราคารวมทั้งหมด 888 บาท ต่อวัน

ขนาดที่ 2 ในการทำปลาสมัส่วนผสมที่ใช้ คือ ปลา 380 กิโลกรัมราคาต่อกิโลกรัมละ 58 บาท ข้าวเหนียวหนึ่ง 25 กิโลกรัมราคาต่อกิโลกรัมละ 29 บาท กระเทียม 9 กิโลกรัม ราคาต่อกิโลกรัมละ 96 บาท เกลือ 10 กิโลกรัมราคาต่อกิโลกรัมละ 5 บาท รวมใช้วัตถุดิบราคารวมทั้งหมด 23,679 บาท ต่อวัน

ตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดการใช้ค่าแรงงานต่อรายต่อวัน

ขนาดที่	แรงงาน	จำนวน (คน)	อัตราค่าแรงงานต่อวัน (บาท)	รวม (บาท)
1	ภายในครอบครัว	2	300	600
	รวม			600
2	ภายในครอบครัว	3	300	900
	ภายนอก ครอบครัว	7	300	2,100
	รวม			3,000

จากตารางที่ 3 พบว่า การใช้ค่าแรงงานต่อรายต่อวัน
ขนาดที่ 1 ในครอบครัว 1 คนอัตราค่าจ้าง วันละ 300 บาท รวมค่าจ้างแรงงาน
ต่อวัน 600 บาท

ขนาดที่ 2 ในครอบครัว 3 คนอัตราค่าจ้าง วันละ 300 บาท จ้างแรงงานภายนอก
7 คน อัตราค่าจ้าง 300 บาทต่อวันรวมค่าจ้างแรงงานต่อวัน 3,000 บาท

ตารางที่ 4 แสดงค่าใช้จ่ายในกระบวนการผลิต

ขนาดที่	ค่าใช้จ่ายในการผลิต	บาท / ปี (บาท)
1	ค่าไฟฟ้า	4,092
	ค่าน้ำประปา	1,284
	รวม	5,376
2	ค่าไฟฟ้า	42,000
	ค่าน้ำประปา	5,880
	ค่าซ่อมแซม	14,400
	รวม	62,280

ขนาดที่ 1 ประกอบด้วยค่าไฟฟ้า 4,092 บาทต่อปี ค่าน้ำประปา 1,284 บาทต่อปี รวมค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมด 5,376 บาทต่อปี

ขนาดที่ 2 ประกอบด้วยค่าไฟฟ้า 42,000 บาทต่อปี ค่าน้ำประปา 5,880 บาทต่อปี ค่าซ่อมแซม 14,400 บาทต่อปีรวมค่าใช้จ่ายในการผลิตทั้งหมด 62,280 บาทต่อปี

ตารางที่ 5 แสดงต้นทุนในการผลิตปลาซำทั้งหมดต่อปี

ขนาดที่	ต้นทุนในการผลิตปลาซำ	บาท (บาท)
1	ค่าวัตถุดิบ	120,768
	ค่าแรงงาน	81,600
	ค่าใช้จ่ายในการผลิต	5,376
	รวม	207,744
2	ค่าวัตถุดิบ	5,304,096
	ค่าแรงงาน	672,000
	ค่าใช้จ่ายในการผลิต	62,280
	รวม	6,038,376

จากตารางที่ 5 แสดงต้นทุนในการผลิตปลาซำ

ขนาดที่ 1 ประกอบด้วยค่าวัตถุดิบ 120,768 บาทต่อปีค่าแรงงาน 81,600 บาทต่อปี ค่าใช้จ่ายในการผลิต 5,376 บาทต่อปีรวมต้นทุนในการผลิตปลาซำ 207,744 บาทต่อปี

ขนาดที่ 2 ประกอบด้วยค่าวัตถุดิบ 5,304,096 บาทต่อปีค่าแรงงาน 672,000 บาทต่อปีค่าใช้จ่ายในการผลิต 62,280 บาทต่อปีรวมต้นทุนในการผลิตปลาซำ 6,038,376 บาทต่อปี

ตารางที่ 6 แสดงต้นทุนต่อถุงของปลาสมัแต่ละขนาดผลิตภัณฑ์

ขนาด ที่	ผลิตภัณฑ์ปลาสมั	ต้นทุน ต่อถุง (บาท)	ตรา ผลิตภัณฑ์ (บาท)	ถุงพลาสติก (บาท)	ราคา ต้นทุนรวม ต่อถุง (บาท)
1	ถุงใหญ่ขนาด 1 กิโลกรัม	53.79	0.50	0.40	54.69
2	ถุงเล็กขนาด 200 กรัม	12.76	0.50	0.40	13.66
	ถุงกลางขนาด 500 กรัม	31.90	0.50	0.40	32.80
	แบบแผ่นขนาด 500 กรัม	31.90	0.50	0.40	32.80

จากตารางที่ 6 พบว่าต้นทุนต่อถุงของปลาสมั
ขนาดที่ 1 ปลาสมัถุงใหญ่ขนาด 1 กิโลกรัม ต้นทุนถุงละ 54.69 บาท
ขนาดที่ 2 ถุงเล็กขนาด 200 กรัม ต้นทุนถุงละ 13.66 บาท ปลาสมัถุงกลางขนาด 500 กรัม
ต้นทุนถุงละ 32.80 บาท และปลาสมัแบบแผ่นขนาด 500 กรัม ต้นทุนถุงละ 32.80 บาท

ตารางที่ 7 แสดงรายละเอียดประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของการผลิตปลาซม
ตลอดระยะเวลา 5 ปี

ขนาด ที่	ปีที่	ค่าวัตถุดิบที่ เพิ่มขึ้น 5%	ค่าแรงงาน ทางตรง	ค่าใช้จ่ายใน การผลิต	ค่าใช้จ่ายการ ดำเนินงาน
1	0				
	1	120,768	81,600	5,376	207,744
	2	126,806.40	81,600	5,376	213,782.40
	3	133,146.72	81,600	5,376	220,122.72
	4	139,804.06	81,600	5,376	226,780.06
	5	146,794.26	81,600	5,376	233,770.26
	รวม	667,319.44	408,000	26,880	1,102,199.44
2	0				
	1	5,304,096	3,720,000	62,280	6,038,376
	2	5,569,300.80	3,872,000	62,280	6,303,580.80
	3	5,847,765.84	672,000	62,280	6,582,045.84
	4	6,140,151.13	672,000	62,280	6,874,434.13
	5	6,447,161.84	672,000	62,280	7,181,441.84
	รวม	32,288,478.61	3,360,000	311,400	32,979,878.61

จากตารางที่ 7 พบว่าประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของการผลิต ปลาซม
ตลอดระยะเวลา 5 ปีโดยรวมของขนาดที่ 1 เท่ากับ 1,102,199.44 บาท และขนาดที่ 2
เท่ากับ 32,979,878.61 บาท

ตารางที่ 8 แสดงรายละเอียดจำนวนและราคาที่ยำหน่ายต่อรายต่อปี

ขนาด ที่	ผลิตภัณฑ์	จำนวนที่ จำหน่ายต่อปี (ถุง)	ราคาขาย ต่อถุง (บาท)	รวม (บาท)
1	ถุงใหญ่ขนาด 1 กิโลกรัม	3,808	67	255,136
	รวมรายได้จากการจำหน่ายพลาสติก			255,136
2	ถุงเล็กขนาด 200 กรัม	131,488	23	3,024,224
	ถุงกลางขนาด 500 กรัม	90,048	51	4,592,448
	แบบแผ่นขนาด 500 กรัม	69,216	35	2,422,560
	รวมรายได้จากการจำหน่ายพลาสติก			10,039,232

จากตารางที่ 8 พบว่ารายได้จากการจำหน่ายพลาสติกต่อรายต่อปี

ขนาดที่ 1 พลาสติกถุงใหญ่ ขนาด 1 กิโลกรัมจำนวนที่จำหน่าย 3,808 ถุงต่อปี ราคา
ถุงละ 67 บาทรวม 255,136 บาท รวมรายได้จากการจำหน่ายพลาสติก 255,136 บาทต่อ
ปี

ขนาดที่ 2 พลาสติกถุงเล็ก ขนาด 200 กรัมจำนวนที่จำหน่าย 131,488 ถุงต่อปี ราคาถุงละ
23 บาท รวม 3,024,224 บาท พลาสติกถุงกลางขนาด 500 กรัมจำนวนที่จำหน่าย 90,048
ถุงต่อปี ราคาถุงละ 51 บาทรวม 4,592,448 บาท และพลาสติกแบบแผ่นขนาด 500 กรัม
จำนวนที่จำหน่าย 69,216 ถุงต่อปี ราคาถุงละ 35 บาท รวม 2,422,560 บาท รวมรายได้จากการ
จำหน่ายพลาสติก 10,039,232 บาทต่อปี

ตารางที่ 9 แสดงรายละเอียดต้นทุนคงที่

ขนาดที่	ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	ค่าซ่อมแซม	ต้นทุนคงที่รวม
1	5,428.21	-	5,428.21
2	25,747.50	14,400	40,147.50

จากตารางที่ 9 พบว่าต้นทุนคงที่ของแต่ละขนาด พบว่าขนาดที่ 1 มีต้นทุนคงที่รวม เท่ากับ 5,428.21 บาท ขนาดที่ 2 มีต้นทุนคงที่รวม เท่ากับ 40,147.50 บาท

ตารางที่ 10 แสดงรายละเอียดต้นทุนผันแปรต่อหน่วย

ขนาด ที่	ผลิตภัณฑ์ปลา ส้ม	หน่วยขาย (ถุง)	ราคาต่อ หน่วยขาย (บาท)	ต้นทุน ผันแปร ต่อหน่วย (บาท)	กำไรส่วนเกิน ต่อหน่วย	กำไรส่วนเกิน รวม (บาท)
1	ถุงใหญ่ขนาด 1 กิโลกรัม	3,808	67	54.69	12.31	46,876.48
	รวม	3,808			12.31	46,876.48
2	ถุงเล็กขนาด 200 กรัม	131,488	23	13.66	9.34	1,228,097.92
	ถุงกลางขนาด 500 กรัม	90,048	51	18.80	18.20	1,638,873.60
	แบบแผ่นขนาด 500 กรัม	69,216	35	32.80	2.20	152,275.20
	รวม	290,752			29.74	3,019,246.72

จากตารางที่ 10 พบว่ากำไรส่วนเกินต่อหน่วย
ขนาดที่ 1 ปลาส้มถุงใหญ่ขนาด 1 กิโลกรัม มีกำไรส่วนเกิน 12.31 บาทต่อถุง กำไร
ส่วนเกินรวม คือ 46,876.48 บาท
ขนาดที่ 2 ปลาส้มถุงเล็กขนาด 200 กรัม มีกำไรส่วนเกิน 9.34 บาทต่อถุง ปลาส้ม
ถุงกลางขนาด 500 กรัม มีกำไรส่วนเกิน 18.20 บาทต่อถุง และปลาส้มแบบแผ่นขนาด 500
กรัม มีกำไรส่วนเกิน 2.20 บาทต่อถุง กำไรส่วนเกินรวม คือ 3,019,246.72 บาท

ตารางที่ 11 แสดงยอดขาย ณ จุดคุ้มทุนของผลิตภัณฑ์แต่ละผลิตภัณฑ์

ขนาด ที่	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	ยอดขาย (บาท)	เปอร์เซ็นต์ยอดขาย	จุดคุ้มทุน (ถุง)
1	ถุงใหญ่ขนาด 1 กิโลกรัม	255,136	100%	441
	รวม	255,136	100%	441
2	ถุงเล็กขนาด 200 กรัม	3,024,224	30.12%	1,165
	ถุงกลางขนาด 500 กรัม	4,592,448	45.75%	1,770
	แบบแผ่นขนาด 500 กรัม	2,422,560	24.13%	933
	รวม	10,039,232	100%	3,868

ตารางที่ 11 พบว่ายอดขาย ณ จุดคุ้มทุนของผลิตภัณฑ์แต่ละผลิตภัณฑ์
ขนาดที่ 1 พบว่าต้องจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติก ถุงใหญ่ขนาด 1 กิโลกรัม จำนวน
441 ถุง รวม 441 ถุง จึงจะสามารถชดเชยต้นทุนได้ที่ 5,428.21 บาท

ขนาดที่ 2 พบว่าต้องจำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติกถุงเล็กขนาด 200 กรัม จำนวน
1,165 ถุง ถุงกลางขนาด 500 กรัม จำนวน 1,770 ถุงและแบบแผ่นขนาด 500 กรัม จำนวน
933 ถุง รวม 3,868 ถุง จึงจะสามารถชดเชยต้นทุนได้ที่ 40,147.50 บาท

ศึกษาวิธีการจัดทำบัญชีของกิจการผู้ผลิตพลาสติก

โดยทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ 3 ด้าน พบว่า (1) ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี การจัดทำบัญชีของกิจการมีทั้งกิจการที่มีจัดทำบัญชีและกิจการที่ไม่ได้จัดทำบัญชี (2) ด้านการดำเนินงานเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีทุกรายไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีและไม่มีแบบฟอร์มการบันทึกบัญชีและ (3) ด้านความต้องการในการจัดทำบัญชีกิจการต้องการให้มีแบบฟอร์มง่าย ๆ ในการบันทึกบัญชีเพื่อลดต้นทุนการผลิตแต่ละครั้ง และสามารถรู้กำไรที่แท้จริงของกิจการ

ปัญหาและอุปสรรคของการผลิตพลาสติก

พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาและอุปสรรคของการผลิตพลาสติก ตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมทั้ง 13 ด้านมีผลอยู่ในระดับ

น้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปัญหาและอุปสรรค ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัญหากระเทียม
มีราคาแพง ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาด้านคู่แข่งมีจำนวนมาก ($\bar{X} = 3.48$) และปัญหาที่พบน้อย
ที่สุดคือปัญหาการผลิตปลาต้มแต่ละครั้งคุณภาพไม่เหมือนกัน ($\bar{X} = 1.52$)

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ศึกษาวิธีการจัดทำบัญชี ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตปลาต้ม การนี้ศึกษา
กลุ่มผู้ผลิตปลาต้ม ตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธี
การจัดทำบัญชีที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการใช้ของกลุ่มผู้ผลิตปลาต้ม ต้นทุนและ
ผลตอบแทนของการทำปลาต้ม โดยเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่ม
เกษตรกรผู้ผลิตปลาต้มในเขต ตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 25 ราย
จากการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้นักศึกษารังนี้
ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์ ผลตอบแทนในการผลิตปลาต้มในรูปแบบของ
จุดคุ้มทุน (Break Even Point) และวิธีการบัญชีของกิจการ

สรุปผลการศึกษา

1. ข้อมูลด้านลักษณะทั่วไป

ผลการศึกษาวิธีจัดทำบัญชี ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตปลาต้ม กรณี
ศึกษากลุ่มผู้ผลิตปลาต้ม ตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จากจำนวนแบบสอบถาม
25 ราย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 84 รองลงมาเป็นเพศชาย
คิดเป็นร้อยละ 16

ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 10 รายมากที่สุด คิด
เป็นร้อยละ 40 รองลงมา อายุ 50 ปี – 60 ปี จำนวน 8 รายคิดเป็นร้อยละ 32 อายุ 40 ปี
– 50 ปี จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 24 และ อายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 1 รายคิดเป็น
ร้อยละ 4

ผู้ตอบแบบสอบถามมีสถานภาพสมรส จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 92 รองลง
มาสถานภาพหย่า/ม่าย จำนวน 2 รายคิดเป็นร้อยละ 8

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาระดับ ปริญญาตรี จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 4

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 52 รองลงมามีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนมากกว่า 20,001 บาท จำนวน 6 รายคิดเป็นร้อยละ 24 มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 3 รายคิดเป็นร้อยละ 12 และมีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 3 รายคิดเป็นร้อยละ 12

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการทำปลาส้มมากกว่า 10 ปี จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมา มีประสบการณ์ 5 – 10 ปี จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 20

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ในการทำปลาส้มมาจาก บิดา - มารดา จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมา มีการเรียนรู้จากเพื่อนบ้าน จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 12 มีการเรียนรู้จากอื่นๆ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8 และมีการเรียนรู้จากตา-ยาย จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ รับปลามาจากกว๊าน จังหวัดพะเยา จำนวน 16 ราย โดยคิดเป็นร้อยละ 64 รองลงมา รับปลามาจากอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 16 รับปลามาจากกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 12 และรับปลามาจากจังหวัดอ่างทอง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 8

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ปลาหลายขนาดปนกัน จำนวน 24 ราย โดยคิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมา ใช้ปลาขนาดใหญ่ จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 4

2. ผลการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการทำปลาส้ม
จากการวิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาของแต่ละขนาดได้ดังนี้

ขนาดที่ 1 มีค่าใช้จ่ายลงทุนเริ่มแรกเท่ากับ 53,300 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเท่ากับ 1,102,199.44 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการผลิต เท่ากับ 26,880 บาท มีต้นทุนที่เท่ากับ 5,428.21 บาท ผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตปลาส้มตลอดระยะเวลาการดำเนินกิจการ 5 ปี ผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 1,275,680 บาท และมีจุดคุ้มทุนของการจำหน่ายปลาส้มเท่ากับ 441 ถู

ขนาดที่ 2 มีค่าใช้จ่ายลงทุนเริ่มแรกเท่ากับ 256,000 บาท และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เท่ากับ 32,979,878.61 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายในการผลิต เท่ากับ 311,400 บาท มีต้นทุนคงที่เท่ากับ 40,147.50 บาท ผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตปลาต้มตลอดระยะเวลาการดำเนินกิจการ 5 ปี ผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 50,196,160 บาท และมีจุดคุ้มทุนของการจำหน่ายปลาต้มเท่ากับ 3,868 ถุง

3. วิธีการจัดทำบัญชีของกิจการ

กลุ่มที่มีทั้งกิจการที่จัดทำบัญชีและกิจการที่ไม่ได้จัดทำบัญชี เรียกว่า การประกอบ การลงบัญชีทุกรายไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชีและไม่มีแบบฟอร์มที่ใช้บันทึก รายการทางบัญชี ส่วนความต้องการทางด้านบัญชีคือต้องการแบบฟอร์มต่างๆ เพื่อให้กลุ่ม บัณฑิตรายการบัญชีเพื่อหาต้นทุนการผลิตแต่ละครั้ง และสามารถรู้ต้นทุนที่แท้จริงของกิจการได้

ปัญหาและอุปสรรคของการทำปลาต้ม

การศึกษาวิธีการจัดทำบัญชี ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตปลาต้ม กรณี ศึกษากลุ่มผู้ผลิตปลาต้มตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีความเสี่ยง ปัญหาและ อุปสรรคต่าง ๆ

ปัญหาและอุปสรรคที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงสุด ได้แก่ ปัญหากระเทียมมีราคา แพง (ค่าเฉลี่ย 4.08) รองลงมาได้แก่ คู่แข่งมีจำนวนมาก (ค่าเฉลี่ย 3.48) ด้านค่าจ้างแรงงาน สูง (ค่าเฉลี่ย 3.40) ด้านค่าเช่ามีราคาแพง (ค่าเฉลี่ย 3.32) ด้านต้นทุนเพิ่มขึ้น แต่ราคา ขายเท่าเดิม (ค่าเฉลี่ย 3.24) ด้านคู่แข่งมีเงินลงทุนมาก(ค่าเฉลี่ย 3.12) ด้านคู่แข่งมีตลาด เดิมอยู่แล้ว เจาะตลาดยาก (ค่าเฉลี่ย 3.12) ด้านผู้ผลิตขาดความรู้เรื่องการบริหารจัดการ ด้านด้านการตลาด (ค่าเฉลี่ย 3.12) ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายจำนวนน้อยโดยเฉพาะการ ส่งออก (ค่าเฉลี่ย 3.00) ด้านผลิตภัณฑ์ไม่ต่างกัน เกิดการขายตัดราคา (ค่าเฉลี่ย 2.88) ด้าน ปลาที่มีรสเค็ม (ค่าเฉลี่ย 2.60) ด้านปลาขาดตลาด (ค่าเฉลี่ย 2.04) ตามลำดับ และปัญหา ที่พบบ่อยที่สุดคือปัญหาสินค้าแต่ละครั้งคุณภาพไม่เหมือนกัน (ค่าเฉลี่ย 1.52)

อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาวิธีการจัดทำบัญชี ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตปลาต้ม กรณี ศึกษากลุ่มผู้ผลิตปลาต้มตำบลบ้านสาง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา สามารถอภิปรายผลได้

ดังนี้

ต้นทุนในการทำปลาสามในแต่ละขนาดมีดังนี้ ขนาดที่ 1 มีต้นทุนคงที่เท่ากับ 5,428.21 บาท และมีผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตปลาสามตลอด ระยะเวลา 5 ปี ผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 1,275,680 บาท และขนาดที่ 2 มีต้นทุนคงที่เท่ากับ 40,147.50 บาท และมีผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตปลาสามตลอด ระยะเวลา 5 ปี ผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 50,196,160 บาท ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษารายชื่อของ อรรพรรณ เชื้อเมืองพาน (2550:28) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาต้นทุนของการลงทุนผลิตปลาก่อนปลาสาม: กรณีศึกษาในกลุ่มเกษตรกรกรกวันพะเยา จังหวัดพะเยา พบว่า ขนาดที่ 1 มีต้นทุนคงที่เท่ากับ 14,856.95 บาท และมีผลตอบแทนจากการลงทุนทำปลาสามตลอด ระยะเวลา 5 ปี ผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 2,032,008 บาท ขนาดที่ 2 มีต้นทุนคงที่เท่ากับ 15,133.904 บาท และมีผลตอบแทนจากการลงทุนทำปลาสามตลอด ระยะเวลา 5 ปี ผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 2,841,175.00 บาท และขนาดที่ 3 มีต้นทุนคงที่เท่ากับ 34,804.50 บาท และมีผลตอบแทนจากการลงทุนทำปลาสามตลอด ระยะเวลา 5 ปี ผลตอบแทนหรือรายได้ทั้งหมดเท่ากับ 4,375,375 บาท จะเห็นได้ว่าผู้ทำปลาสามมีผลกำไรค่อนข้างมาก จึงทำให้เกษตรกรผู้ทำปลาสามได้รับผลตอบแทนค่อนข้างดี

วิธีการจัดทำบัญชีของกิจการ กลุ่มผู้ผลิตปลาสามมีการศึกษาน้อยไม่มีความรู้ด้านการบันทึกบัญชีเห็นได้จากกิจการที่มีทั้งกิจการที่จัดทำบัญชีและกิจการที่ไม่ได้จัดทำบัญชี เรื่องเอกสารประกอบการลงบัญชี กิจการไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการลงบัญชี และทุกกิจการไม่มีรูปแบบการจัดทำบัญชี ทำให้กลุ่มผู้ผลิตมีความต้องการทางด้านบัญชีเกี่ยวกับการจัดทำแบบฟอร์มงาน และโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับคำนวณต้นทุนในการผลิตปลาสาม

ข้อเสนอแนะ

1. ทำแบบฟอร์มการจัดทำบัญชีอย่างง่ายในการคำนวณต้นทุนการผลิตปลาสาม เพื่อหาต้นทุนและกำหนดราคาขายที่เหมาะสม

2. ขนาดที่ 2 มีกำไรมากกว่าขนาดที่ 1 หากขนาดที่ 1 อยากมีกำไรที่มากขึ้นก็อาจจะลดต้นทุน เช่น การซื้อปลา หากซื้อในปริมาณที่มากก็จะได้ในราคาที่ถูกลงเป็นการลดต้นทุนในการผลิต

เอกสารอ้างอิง

การเพาะเลี้ยงปลาจีน. สืบค้นเมื่อ 30 กันยายน 2559, จาก <http://www.fisheries.go.th/if-suratthani/1plajeen.htm>

ชูศรี เทียศิริเพชร. (2544). สภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อการบริหารธุรกิจในจังหวัดเชียงใหม่. วารสารบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 1(1), 20-30.

เทศบาลตำบลบ้านสา. บทสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีตำบลบ้านสา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. 2559

ประกายดาว ดำรงพันธ์. (2536). ความพึงพอใจของลูกค้าที่มารับบริการด้านสินเชื่อ:กรณีศึกษาศูนย์ธุรกิจสะพานขาวธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน). (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร.

ไพโรจน์ เฮงแสงชัย. (2549). การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงเป็ด ไข่แบบฟาร์มปล่อยลานและแบบไล่ทุ่ง ในจังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิทยา สรรค์น้ำ. (2550). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการทำฟาร์มโคนมของสมาชิกสหกรณ์โคนมอำเภอเมือง จำกัด. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

รัตนติกาล แปงมา. (2545). แนวทางการพัฒนาตลาดของธุรกิจปลาสด ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).

วุฒิกัด สริมงคล. (2550). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกฝรั่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

ข้อมูลจังหวัดพะเยา. ระบุออนไลน์. แหล่งที่มา <http://www.phayao.go.th/detail.html> (30 กันยายน 2559).

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. **มาตรฐานการรายงานทางการเงิน**. สืบค้นเมื่อ 9
เมษายน 2560, จาก <http://www.fap.or.th>)

อังกินันท์ หัสตินทร์. (2555). **การประกอบธุรกิจ**. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน 2560,
จาก <http://www.13nr.or.th/posts/529361>)

อรรวรรณ เชื้อเมืองพาน. (2550). **การศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนของ
การเลี้ยงเปิดไข่แบบฟาร์มปล่อยลานและแบบใส่ถุง ในจังหวัดสุพรรณบุรี**
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).

วารสารบัญชีปริทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่